

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 51 Vol. II.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS. 23 Groudžio (Dec.), 1915 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metas II

LIUDNIAUSIOS KALĖDOS, KA EUROPA KADA MATĖ.

Pergalė gali ateit, ir pergalė gali vėl praeit, bet joki ateities laimėjimai arba pralaimėjimai nesušvelnins Europai atmintį šiuo metų 1915 metų Kalėdų — liudniausių Kalėdų kada matė. Pasiidžiavimas dabartinės valandos nuveikimais ir viltis ateityje, palaiko kiekvieną kariaujančių tautų išaugstinime pasiaukavimo. Bet per Kalėdas—Kalėdas šventė šeimynos ir taikos — šis išaugstinimas, troškimas pasiaukavimo dingsta, ir tik liudnumas, bausis liudnumas pasilieka.

Šių metų Kalėdos yra labai skirtingos nuo Kalėdų kurias Europa turėjo anuo met. Tada Europa dar vis jautė sutrenkimą ir bujudinimą pradžios karės. Kur šiemet visa Anglija tik rūpinasi kad turėti užtektinai amunicijos, anuomet, apie Kalėdas, svarbiausias klausymas didžiūmenei anglų buvo, kaip dastatyti kiekvienam jų kareiviui po "plum pudding," bet kurio, sulyg anglo nuomone, Kalėdos nėra Kalėdos. Anuomet, vokiečiai dar vis kalbėjo, kad jų kaizeris neužilgo valgys pietus Paryžiuje, o tarp sąjungiečių tebėjo diskusijos apie kuriam iš jų valdėnų teks garbė vesti procesiją per Unter den Linden, viršiausią Berlio gatvę.

Laimėjimas atrodė daug lengvesnis dalykas praeitą metų negu šiemet. Visi ir tada žinojo, kad už laimėjimą reikėjo užmokėti rupesčia ir pasiaukavimu. Bet dabar visi žino su sunkiu žinojimo patyrimo, kad laimėjimas bus nupirkas tik su baisiausiu liudnumu, didžiausiais nukentėjimais ir sunkiausiom aukom. Tai yra šitas žinojimas, pasiekęs kiekvieną namą, nežiurint kaip jis išaugštintas arba kaip vargingas, kuris padaro, kad šios Kalėdos 1915 metų yra liudniausios visoj Europos istorijoje.

Kalėdos Vokietijoje.

Iš visų kariaujančių šalių, vokiečiai labiausiai apvaikščioja Kalėdas. Tai yra jų didžiausia, brangiausia šventė, ir niekas taip ne-

11144 Copyright by Underwood & Underwood.

TAIKOS KRISTUS.

Stovyla ant augščiausio Andes kalnų, Pietinėje Amerikoje, ant rubežiaus tarpe republikų Chile ir Argentina. Per labai ilgą laiką tebėjo nesutikimai tarp Pietinės Amerikos republikų Chile ir Argentina, už rubežių kuris atskirtų vieną tų šalių nuo kitos. Šie nesutikimai kaik neįvarė abi šali į pražutingą karę. Bet galutinai tuodvi republikos sutiko leisti Anglijos karalienei Viktorijai tarpininkauti tarp jų. Karalienė Viktorija paskyrė komisiją, kuri išmieravo ir paženklinė rubežių kuris jai atrodė teisingiausias. Abi republikos sutiko ant anglų padaryto rubežiaus, ir nutarė niekuometnestoti karėn viena prieš kitą. Ant atminimo šios amžinos taikos, jos nutarė pastatyti milžinišką stovylą Kristaus, Taikos Karaliaus, ant vienos iš augščiausių viršunių Andes kalnų.

Taip ir buvo pastatytas augščiaiu parodytas paminklas, del kurio nuliejimo abšalis aukavo kanuoles. Stovylos fundamentas yra iškaltas iš to pačio kalno akmenis, ir turi parašą, "Christo Redentor" — Kristus išganyt jas.

Šiais metais ši atminimo stovyla pasidarė labai populiariška, nes žmonės nuvarginti kruvina Europos kare, giliai dusauja, jieškodami iš kur nos dvasios taikos ir ramybės o niekur nerasdami, primena sau Kristų kuris pasakė "Ramybė ant žemės žmonėm geros valios." Kada žmonės supras sutarpinti kanuoles o iš jų pastatyti stovylas amžinos taikos visoj pasaulėje?

atjaus dabartines idnas Kalėdas kaip vokiečiai. Vokiečių Kalėdos yra ypačiai šventė namų, vaikų, tai yra šeimyniška šventė. Ir visa pasaulė turi padėkovoti vokiečiams už nekuriuos iš gražiausių būdų apvaikščiojimo šios šventės, kaip tai davimo dovanų, "Kalėdų Dieduką," kalėdinį medį ir taip toliau.

Kada vokiečiai pirmiausiai sumanė turėti Kalėdų medukus nėra žinoma, bet jau 16-tame šimtetyje, turtingesnės šeimynos parengė juos savo vaikams. 19-tame šimtetyje šis paprotis turtingųjų tapo paprotis ir biednų. Jokia vokiečių šeimyna nebuvo taip pavargus, kad ji neturėjo bent mažą Kalėdų meduką, su keliais blizgučiais ir žvakutėm. Net vokiečiai imigrantai svetimos šalyse, ir jureiviai ant vidurių jurių neapsiėjo be Kalėdų meduko.

Jeigu jiems negalima dagausti pušelę, tai bile koks žalias medukas buna gerai. Kaip vokiečiai yra prisirišę pre savo Kalėdų medžių parodo sekantis atsitikimas. Laike Krymo karės, kuomet anglai pagelbėjo turkam kovoti su rusais, anglų kariumenėje radosi pulkelis vokiečių liuosonorių. Kalėdų laike, jie radosi apkasose prieš Sebastopolį. Nors žinodami kad tai pavojinga jie neiškentė neparėdę Kalėdų medį apkasoje. Žvakutės kuriom medis buvo apkašytas savo blizgėjimu pritraukė rusų atidą, ir jie pradėjo šaudyt. Kiekvienas vokietis kuris radosi ties meduku krito, bet medukas buvo nepalytėtas ir vis blizgėjo iki anglų kareiviai jį numetė žemyn ir užgesino jo šviesas.

Vokiečių tikras apvaikščiojimas Kalėdų šventės atšibuna ne Kalėdų dienoj bet Kučioj. Apie 4 val. po pietų, visa šeimyna sėda prie stalo ant kurio randasi daugybė įvairių "Kalėdų" valgių, kurie nėra valgomi per rešta meto. Po pietų, duris kambario kur Kalėdinis medis randasi yra atidarytos ir visa šeimyn jame susirenka. Tada išdalinama Kalėdų dovanos, ir giedama visokios linksmos Kalėdinės dainos. Vaikai šoka apie medį ir visa šeimyna da-

lyvauja linksmuose žaisluose. Kalėdų medis yra paprastai pastatytas ties langu, kad visi praeinantieji gatve, galėtų džiaugtis jo gražumu ir tokiu būdu dalyvauti linksnumu. Ir svečiantieji, kuriems pateko būti Vokietijoje per Kalėdas, ir kurie perėjo per tuščias miesto gatves, žiūrėdami per langus į blizgančius Kalėdų medžius ir linksmus vedus žmonius, sako, kad tai regykla kurią niekuomet nepamiršti.

Bet šiemet Vokietija neturės tų numylėtų linksmų Kalėdų. Jų ištisos šeimos nesusirinks apie medį nes beveik nėra tos šeimos kuri nebutų netekus bent vieno nario — daugelis neteko ir kelių. Ir gal nebus nė medžio nė Kalėdų pietų.

Praeitą metų Vokietijoje buvo užtektinai žvakių ir visokių Kalėdų pyragėlių del naminių žmonių ir deikareivių. Sakoma kiekviena apkasa turėjo po Kalėdinį medį ir įvairias visokių saldumynų. Muenchene, Bavarijoje, ir mirusieji kareiviai nebuvo užmiršti, nes vi suose kabinuose, ant šimtų naujų padarytų kapų žibėjo mažyčiai Kalėdų medukai.

Bet šiemet, Vokietijai truksta taškų ir vaško, deitovargu bus Kalėdinių žvakių; o nėra pieno nė sviesto del padirbimo Kalėdinių pyragėlių. Taip, negalėdami apvaikščioti Kalėdas kaip paprastai ir turėdami milijoną naujų kapų savo kabinėse, suprantama, kad ir dideli pergalejimai negalės padaryti šias Kalėdas linksmas del vokiečių.

Kalėdos Austrijoje.

Austrijoje, kur randaš taip didelis skaičius įvairių tautų, yra ir daug būdų apvaikščioti Kalėdas. Tikri austriai švenčia Kalėdas taip kaip vokiečiai. Bet slavų tautos turi savotiškus būdus, kuriuose prietarai užima pirmą vietą.

Kučioje, valstiečiai pirmiausiai apmalšina dvasias, geras ir blogas. Visa šeima, neišskiriant nė tarnų, iškilmingoj procesijoje nueina į tvartus, nešdami duonos, druskos ir pupų. Jie paduoda šį valgį gyvuliams, su tam tikrais šventais žodžiais. Jei gyvuliai suėda kas jiems paduota, tai reiškia, kad piktos dvasios jiems nepadarė blogo o geros dvasios juos užlaikys nuo nelaimių. Jeigu ne, tai kokia nors nelaimė užeis ant ukės ateinančią metą.

Sugrįždami į namą, tėvai apkrapina nevedusias dukteris su vandeniu, kuris yra pasaldintas medum. Tada visi susėda prie stalo, ant kurio yra sutaijasta Kalėdinė puota.

Bet šiemet viskas kitai atsibus. Vieni beveik visų šeimynų yra kariumenėse. Tik labai seni ar labai jauni

liko namie. Šiemet valstiečiai nešventino gyvulių, kad apginti juos nuo piktų dvasių, nes gyvulių jau nėra. Visi jau seniai buvo valdžios paimti del kariumenės naudos. Nebus Kalėdų puotos, nes tik tiek maisto duodama žmonėms, kiek būtina reikalinga, kad nenumirti badu. Ir diena po dienos, skaičius našlių, našlaičių, kiekviename sodžiūje ar kaimelyje auga didyn.

Austrijos sostamiestis, Vienna, yra plačiai žinomas kaip viens iš linksmausių pasaulės miestų. Paprastai, Kalėdos jame yra labai džiaugsmingai švenčiamos. Bet šiemet, kuomet tiek daug jo gyventojų dėvi juodus rubus, ir bado šmėkla stovi po akių, nebus linksmumo Viennoj.

Liudniausia ypata visoi Austrijoje, ne visoj Europoje, yra be abejonės imperatorius Pranas Juozas. Bėdinis senelis virš 85 metų, kuris jau senai neteko visų savo mylimųjų, kuriam mirtis gal būtų už vis maloniausia, bet kuris bijo mirti nes taip tankiai buvo jam pranašaujama, kad su jo mirėcia, suirutė grėsia Austrijai. Jam nereikia bijoti bado ir jis gal turės puikų Kalėdų medį ir puotą, bet-gi visoj jo šalyje nebus taip nuliudusio, pailsusio, be vilties žmogaus Kalėdų dieną, kaip jis.

Kalėdos Rusijoje.

Rusijoje, kartu Lietuvoje ir Lenkijoje, svarbiausia metų šventė yra Velykos. Daug mažiau atidos padėta ant Kalėdų. Bet-gi ir šiose šalyse, Kalėdos atnešdavo nemažai linksmumo žmonėms. Kučioje buvo kelta didelės puotos, kuriose (bent Rusijoje) "vodka" turėjo pirmą vietą. Lietuvoje, Kalėdos buvo linksmos nes apart didelė bažnyčios iškilnių, nuo antros dienos Kalėdų iki Trijų Karalių, visi tarnai ir tarnaitės, net iki mažų piemenukų turėjo dvi savaites liuosas nuo sunkaus darbo, galėjo sugrįžti pasivaikšėti pas savo tėvus, kurie kad ir vargingiausi, bet meiliai juos priimdavo.

Bet Rusijos gyventojai jau antri metai kaip neteko savo didžiausio priešio, bet taipgi geriausios suramintojos, karalienės visų puotų — "vodkos." O Lietuva ir Lenkija, baisiai išterotos, patekusios į priešų rankas, su milijonais gyventojų ištreimtais iš tėvynės, išskirstytas po Rusiją ir Sibirą, tankiai atskirtais nuo kitų savo šeimynos narių, taipgi neatjaus jokio linksmumo. Jie nerengs kučių; sugriautose bažnyčiose nebus didelių iškilnių. Liudnos, liudnos Kalėdos ir mūsų šalyje!

Kalėdos Serbijoje.

Bet yra šalis dar liudnesnė negu Lietuva ir Lenkija. Tai yra Serbija, kuri į tris metus, turėjo tris karas: su Turkija, su Bulgarija ir dabar su keturiais priešais Austriją, Vokietiją, Bulgarija ir Turkija. Ir ši paskutinė karė buvo taip baisi, kad ji galima sa-

SVEIKI SULAUKE KALĖDŲ ŠVENTES!

Lai prakilni atminimai
širdyje pripildys džiaugsmo.
Lai užgims kožnam troškimai
Meilės ir Vienybės jausmo!

kyti visai išnaikino Serbiją. Serbai neturi daugiau namų nė savasties. Tai yra tauta pabėgėlių, kurie turi gyventi urvuose ir jieskoti sau neužtikrinto maisto kaip žvėris. Jie, labiau negu kokia kita tauta negali jokio pasigailėjimo laukti nuo savo užpuolikų. Vokiečiai neturėjo jokios ypatingos neapykantos prieš belgus, lietuvius ir lenkus. Bet austrai senai neapkentė serbų, norėjo užgriobti jų šalį; o bulgarai, nuo karės už pasidalinimą Macedonijos (1913 m.) buvo prisiekę bausi atkeršijimą serbams. Bėdina, narsi mažutė Serbija, kuri nors ir apgalvota, vis nepasiduoda! Ale Serbija, kuri kitais metais švesdavo Kalėdas taip kaip kitos slavų tautos, su didelėm puotomis ir visokiais prietarais, šiemet jų nešvės visiškai.

Kalėdos Belgijoje.

Belgijoje, šių metų Kalėdos bus liudnos už tai, kad jų šalis yra dar vis po neapkentiamų prispaudėjų lėte. Vokiečiai uždėjo ant jų šalies labai dideles mokesčius, ir aštriai nubaudžia juos už kiekvieną prasikaltimą prieš svetimą valdžią. Žmones taipgi labai nuliudė, už tai kad lyg šiol dar visai nesimato dienos, kada jų prispaudėjai bus išvaryti ir Belgija vėl priklausys belgams. Bet kitaip, tai šios Kalėdos yra geresnės negu praeitų metų, nes šelpimas žmonių yra geriau suorganizuotas ir šiemet visgi Belgija mažiau kenčia šaltį ir badą negu praeitų metų. Vienok miniose žmonių kurios susirenka ant Piemenų Mišių nesimatys džiaugsmo ir nebus puotų kurios tęsėsi per ištisą Kalėdų naktį.

Kalėdos Anglijoje.

Anglijoje, Kalėdos paprastai buna beveik taip didelė šventė kaip Vokietijoje. Apie 50 metų atgal, anglai sekėdami vokiečių paprotį pradėjo rėdyti medelius ir duoti Kalėdų dovanas. Bet pirmiau jie švesdavo Kalėdas su didelėm iškilimėm bažnyčiose ir didelėm puotom namie. Jų puotos, kurias kė šokiai, dainos ir visoki žaislai bei maskaradai, senesniuose laikuose, tęsdavo per dvi savaites, nuo Kalėdų iki Trijų Karalių. Ir visi, seni ir jauni, turtingi ir varguoliai dalyvavo šiuose pasilinksminimuose. Pastaraisiais laikais, Kalėdas ne taip ilgai šventė, bet jos vienok buvo gana linksmos. Ir neturtingi žmonės išrėdė savo namus vainikais ir varguoliai dalyvavo šiuose pasilinksminimuose. Pastaraisiais laikais, Kalėdas ne taip ilgai šventė, bet jos vienok buvo gana linksmos. Ir neturtingi žmonės išrėdė savo namus vainikais ir varguoliai dalyvavo šiuose pasilinksminimuose. Pastaraisiais laikais, Kalėdas ne taip ilgai šventė, bet jos vienok buvo gana linksmos. Ir neturtingi žmonės išrėdė savo namus vainikais ir varguoliai dalyvavo šiuose pasilinksminimuose.

Per praeitas Kalėdas, dar Anglijoje vis gana linksma buvo. Tada visi anglai, pilnai tikėjo, kad atėjus pavasariui, ir pradėjus didelę ofensyvą, kuri Lordas Kitchener žadėjo, vokiečiai bus sumušti. Daugelis Anglijos šeimynų jau ir tada verkė dėl mirusių ant mušio laukiančių anglų dar vis nesupratus, kad karė reiskė. Bet šiemet jau

visa Anglija žino ką jai lėšuos Vokietija sumušti. Yra ir tokių, kurie jau tiki jogei negalima bus Vokietiją sumušti. Per praeitus metus žuvo šimtai tukstančių jaunų anglų. Per praeitas Kalėdas laivas Lusitania buvo "Kalėdų Laivas." Šiemet jos vardas primena baisią tragediją. Praeitais Kalėdas, dar zeppelinai nebuvo aplankę Londoną ir išžudė šimtus nekaltų moterų ir kudiškių.

Prie to dar reikia pridėti nepasisekimą Dardaneliuose, nepasisekimą Serbijoje ir nepasisekimą Azijoje. Abelnai 1915 buvo labai blogas metas Anglijai ir jos žmonės neturi už ką būti linksmais.

Kalėdos Italijoje ir Francijoje.

Kalėdos taip vadinamos "lotynų" šalyse, visuomet buvo daugiau bažnyčios negu šeimyniška šventė.

Visose Italijos bažnyčiose atsibuna Piemenų Mišios, bažnyčiose taipgi buna įtaisyta tvarteliai su šventa šeimyna, trimi karaliais, piemenimis ir t.t., parodant Kristaus gimimą. Kučioje uždrausta vežimam po gatves važiuoti. Gatvėse buna įtaisyta budelės, kur parduodama visoki saldumynai ir taip daiktai. Žmonės lanko bažnyčias, perka saldainius, ir vaikščioja po gatves šnekučiuodami su pažystamais ir taip linksminantis. Bet šiemet ir Italijoje Kalėdos nebus taip linksmos. Nors Italija dalyvauja karėje mažiau negu metai, vienok jos žmones jau atjautė karės sunkenybes. Jų pradėtas karės žygis neperkaip sekasi. Daug gyvasčių ir turto padėta kuone veltui. Priešų submarinai nuskandino ir jų laivus ir bombardavo jų miestus ir bažnyčias. O priegtam, jų žmones eina biednyn o pragyvenimas vis daugiau lėšuoja. Nelinksms Kalėdos!

Francijos Kalėdos buna gana panašios į Italijos Kalėdas. Ir čionai didžiausios iškilmės atsibuna Kučioje. Įvairiose Francijos provincijose, Kučios vakare eina didelės procesijos per gatves. Seniau, šios procesijos buvo vien bažnytinės, bet dabar jose dalyvauja daugiausiai jaunimas persirėdęs fantastiškai. Nekuriose provincijose yra maži teatrai ant gatvių, kuriuose krutanti medinės leliukės (marionetės) vaidina scenas iš Kristaus gyvenimo. Francijoje nerengiama didelė vakarienių kučioje. Tais vis, maži ir dideli eina pirmą ant Piemenų Mišių, paskui parėję namon kelia puotą, kuri tankiai tęsiasi iki auštai.

Francijoje žmones duoda viens kitam dovanas ne ant Kalėdų bet ant Naujų Metų. Nauji Metai yra linksmausia diena Francijos gyventojai. Bet iš civilizacijų žmonų kloniuose yra ar didelių, mažų ar daug dovanas Kalėdų, gyvuliai dėl mirusių ant mušio laukiančių anglų dar vis nesupratus, kad karė reiskė. Bet šiemet jau pat pradži

paaukauti, kad išlošti karę. Ji galės išlošti karę tik turėdama gerus, sveikus, pilnus drasos ir vilties kareivius. Delto visa Francija dirba kaip vienas žmogus, kad kaip galint pagerinti buvę šiu kareivių. Dovanos, kaip ir viskas, yra pirmiausia del kareivių. Per praėjusias Kalėdas ir Naujus metus, milijonai dovanų buvo pasiūsta kareiviams apkasose. Kiekvienas kareivis turėjo po stiklą šampano. Likusi Francija kaip visada lankė Piemenų Mišias bet nedarė procesijų, nekėlė puotų.

Ir per šias Kalėdas, visa Francija tik melsis; melsis už tuos jos sunus, kurių jau mirė del jos ir už tuos kurie dar turės mirti.

(Pagal "New York Sun")

MATYMAS.

Vienas, lovoj, tamsumoje, Taip be miego sau guliu; Mintis kankint nenustoja, Akių sumerkt negalio...

O mėnulis per langelį, Šviesą meta ant manęs,— Tartum paguost nor' bedalį, Išplėst skausmą iš širdies.

Tik štai žiu! kokia tai juoda Lygiai šmėkla, sumirgėj; Kaip ir įjėskanti paguoda, Čia netyčiomis užėj.

Antrą kartą sušmitravo, Ir prie manęs apsisotį, Manau vietą gerą gavot! Mat, ji gal to nežinoj,

Kad aš esu be ramumo, Švaistaus dienas ir naktis, Už bėdų, vargų daugumo Ir man laimė paslaptis.

Jinai tuojaus prakalbėjo: "Kas esu, nedarbas mus,— Pasiklauskie šiaurais vėjo, Jeigu esi įdomus.

"Čia tau širdį meilės duosiu, Sielai tavo reikia jos, Priimk! Aš vėl atsisotiu, Ir negrįžiu niekadus."

Ir išėjusi kraujuota Širdį, panašią žmogaus, Lyg ir gyvos mėsos šmotą, Manė gal mane apgaus.

Bruka man tiesiog ir sako: "Imkie greitai, imk tuojau," Ir po akių širdį laiko, Glaudžias, taikosi arčiau.

Ką? sakau, ar meilės širdį? Nori man palikt ligos? Ir taip balsu nieks negirdi, Kad vaitoju visados!

Eik! eik šalin tu juodoji, Nešk tą širdį tyrumoj; Tu pati nuo jos dejuoji, Trankais nakčia tamsumoj.

Toji širdis tai ne džiaugsmas Bet žmonijos prakeikta; Dar didesnis bus man skausmas,— Eik pagunda tu pikta!

Ir užpykęs ją užkeikiau, Taip, kad jūnai sudrebėj, O paskui aš užsimerkiau, Nejutau kaip ji išėj.

Merlynės Vaidyla.

Žmonės, kurie Nuėjo Užmušti Mirtį.

Viename miestelyje, užėjo trys vaikinai į linksma užėigą ir pasistatę po banka vyno, gėrė. Tuom tarpu netoli davėsi girdėti varpų gaudimas. "Kas tai yra," paklausė vienas iš geriančių, ir paprašė tarno, pasižinti kam varpai gaudžia. Tarnas atsakė, kad varpai gaudžia, delto kad jų vienas draugas mirė ir šiandien tapo palaidotas. "O kas jam pasidarė?" paklausė jaunuolis. "Mirtis jį sutiko ir užmušė, ir netik jį vieną bet daugybę kone kasdien mirtis kerta."

"Eikime surasti mirtį ir ją užmušti," tarė vienas iš jaunuolių ir pakilė nuo suolo per duris išėjo. "Eikime įjėskoti tos mirties," patarė antras ir išsileido keliu. Ant kryžkelio sutiko senį ir suriko ant jo: "Seni, pasakyk mums kur yra mirtis, jeigu nepasakysi tai mes tavę pramušime!" Senis mostelėjo ranka ir pasakė: "Taip, vaikučiai, aš jums pasakysiu kur mirtis yra; eikite į šitą gojų ir ten po aržuolu jūs atrasite mirtį, nes aš ją ką-tik palikau."

Jaunuoliai nubėgo į gojų ir atrado aržuolą, palei kurį buvo papilta kruvelė pinigų. "Oh," nusidivijo jie. "Čia ne mirtis, tik pinigai; senis ant savo nelaimės mus apgavo. Tik bukime sumanys ir neikime su pinigais dienos laike į miestą." Pasikalbėjo jie ir nutarė vienas eiti į miestą atnešti gerti ir valgyti o du pinigus sergėti.

Nuėjus tam į miestą, šiedu, kurie liko vaktuoti pinigų nutarė tarpe save šiaip padaryti: "Kad pinigų mušiem ištekty daugiau, kaip trečias ateis iš miesto, užpulsime ant jo ir užmušime, tada mes du turėsimė gerą gyvenimą." Ant to abu sutiko.

Trečiasis eidamas į miestą sumanė, kad apart vyno, reikia nupirkti nuodų ir į gėrimą primaišyti. Kada išgers jo draugai be abejonės jam visi pinigai vienam liks. Kaip nutarė taip ir padarė. Nupirko vyno, sumaišė su nuodais, bet kaip sugrįžo atgal jau nespėjo draugus pavaišinti. Draugai kaip sutarė, šoko ant jo ir užmušė. Užmušę, jaučiantis padarę gerą darbą, sumanė išsigerti parnešto vyno. Ant jų nelaimės vyne buvo primaišyta nuodų, nuo kurių abu užmušikai tuojaus numirė. Senis sugrįžęs užėjo į gojų pažiūrėti ir rado visus tris negyvus. Pažiūrėjęs sumurmėjo: "Aš sakiau, kad čia rasite mirtį!"

Išspanijoj yra paprotis pas daugelį šeimynų pasamdyti dytoją ant visų metų, vedant nuo Kalėdų. Per visą metą jis džiūri visą šeimyną, neišskiriant tarnus. Jis gauna mokesį per Kalėdas. Kartu su pinigais, jam duodama žąsis ar antis ir pyragų arba saldumynų.

Underwood & Underwood.10-1124257 Copyright by Rusų kareiviai paimti vokiečių nelaisvėn. Suvaryti arti vienas kito, petis į petį neapmatoma gauja — vyrų kaip aržuolų, surinktų iš plačios Rusijos, kuriems nespėkų nė drasos netruksta kariauti, bet per blogą taktiką ir nedatekliū amunicijos jie papuolė į rankas vokiečių, kurie nors mažiau skaitlingi, betgi per gerą taktiką ir kuopuikiausius karės įrankius, laimėjo ir viename mušyje paimdavo kelias dešimtis tukstančių rusų nelaisvėn.

PALESTINA KARĖS METU.

Staugiančios granatos su neišpasakytų trenksmu sprogstą Palestinos kalnuose bei klonyse skleisdamos mirtį ir naikindamos viską aplinkui. Kanuolių griaušmas, tarškėjimas šautuvų bei kukasvaidžių apkurtina žmones, ir tas pasibaisėtinas karės įrankių dundėjimas, pripildo orą kadaiše tykių, ramių šventos žemės pakalnių, kur gimė Kristus. Palestinos keliai, kuriais Išganytojas vaikščiojo, šiandien dreba nuo žingsnių maršujančių armijų. Vaitojimai sužeistųjų, šauksmai mirštančių girdisi tose pačiose vietose, kuriose Kristus gyveno skelbdamas apie taiką ir meilę tarp žmonijos. Šiandien šalyje ginkluoti kareiviai eina tais pačiais takais, toms pačiomis Kristaus pėdomis.

Tvirtovių kalnai su šeritėmis išriauštais apkasais iš kurių riogso kanuolių ir šautuvų vamzdžiai, tai tie patys kalnai kuriais Kristus dažnai vaikštinėjo. Takeiliai einanti žemyn ir atvirą lygumą ir vėl einanti į kalnus, tai yra tie patys, kuriais Kristus daug kartų vaikščiojo tai eidamas į Jeruzolimą, tai į Kapernaumą.

Dabar viskas persimairė.

187535 Copyright by Underwood & Underwood Lietuvis bėgdami nuo besiantinančių vokiečių, pakelyje atsigrįžę žiūri kaip jų namečiai padegti nuo lakstančių ore granatų žusta dūmuose. Kiekvienas rodo ranka į savo nelaimę bet nėr kam paguosti nėr kam jų vargais pasidalyti nes kiekvieno širdis verkia žiūrint ant ypatingos nelaimės.

ir žydų paėjo iš įvairių Europos viešpatysčių arba iš Amerikos ir tik keletas iš Vokietijos, šis paliepimas skaudžiai atsiliepė ant vietinių krikščionių, bet, nieks negalėjo prieš jį protestuoti. Daugumas, prispirti šio paliepimo turėjo išsivadėti savo šalies ir priimti Turkijos pavaldinystę, kad išgelbėjus savo gyvastį.

Dar metai atgal galima buvo lengvai sugražinti Palestina joms gerove, kaip ji kadaise buvo, bet tęsintis kare, ir išvairius daugelį iš darbščiausių ir sumaniausių kolonistų, kurie įsteigė Palestinoje ukic kolonijas, sunku tikėti bent greitu laiku atnaujinti Palestinos ukius. Ir šiandien dar vėl baisi karės šmėkla stovi prieš nutęriotą Palestinos žemę.

(Pagal "Boston Herald")

MARGUMYNAI.

VAIKAS MILŽINAS.

Gdytojai stebisi o tėvai rupinasi apie stebėtiną augimą tulo Harry Connelly, 14 metų amžiaus sunaus ukininko, kuris gyvena ties Moultrie, Ga.

Dabar Harry yra jau 5 pėdų 5 colių ilgio ir sveria 200 svarų. Per paskutinius tris mėnesius jis taip greitai augo, kad jis išaugo suita drapanų kas savaitę.

Dar metai atgal Harry buvo paprasto ugio vaikas; jis pradėjo labai staigiai augti. Jo tėvai turėjo jam gauti specialią lova.

VOKIETIJA GALI KARIAUTI DAR PER 7 METUS.

Kardinolas von Hartmann, arcivyskupas Koeln. Vokietijoje, kuris neseniai aplankė Romą, pasakė apie piežiui, sako pranešimas iš Romos, kad Vokietija dar labai tvirtai stovi pinigiskai ir kas link maisto bei kareivų reikalingų daiktų. Ji gali kovoti dar per septynis metus. Kardinolas prašė apie piežiaus pranešti apie tai priešų kariaujančiom šalim, kad jos matytų, joga neištengs badu numaryti Vokietiją.

KETURI KALĖDŲ LAIVAI.

Paskutiniai keturi garlaiviai kurie pasieks Europą prieš 25 d. gruodžio neseniai išplaukė veždami, ką pačtas mano, yra Kalėdų dovanos. Iš viso šie laivai vežė 90-500 užregistruotų pakietų. 34,900 pakietų išsiųstų per "parcel post" ir 284,457 "money order" už \$3,158,797.11.

Laivai buvo Amerikonų laivas St. Louis, kuris eina Anglijon; francuzų laivas Lafayette kuris nešė krasos siuntinius Francijon, Ispanijon ir Portugalijon; Italų laivas Verona, kuris turi krasos siuntinius del Italijos, Rumunijos, Serbijos ir Graikijos; norvegų laivas Kristianfjord, del Vokietijos, Austrijos, Rusijos, Norvegijos, Švedijos, Danijos ir Bulgarijos.

DAUGINA KULKASVAIDŽIŲ SKAIČIŲ.

Tulas Rusijos karės štabo narys sako, kad pamažu Vokietijos kariumenė pavirsta į vieną milžinišką kukasvaidžių bateriją. Vokietijos valdžia nesigaili jokių iškaščių padirbime kukasvaidžių ir amunicijos del jų.

Sulyg šio oficieriaus nuomonės, vokiečiai nori išmokinti kiekvieną paprastą kareivį kaip vartoti kukasvaidį. Net ir sanitarai ir proviantų bei amunicijos vežimų vežėjai yra to mokiami. Mat Vokietija gerai supranta kad viens kareivis su kukasvaidžiu atstoja kelis desėtkus su paprastais šautuvais. Vokietijos kareivių skaičiai vis mažinančis, kukasvaidžiai yra būtina labiau reikalingi.

4 MILIJONAI REKRUTŲ.

Anglijos karės valdžia paskelbus, kad jeigu iki 11 d. gruodžio ji negaus užtekinai liusonorių rekrutų, tai konskripcija bus įvesta, rekrutai pradėjo eiti karės biuram šimtais tukstančiais. Iki 11 gruodžio negalima buvo nė visų jų aplikacijų priimti, delto terminas buvo atidėtas iki 15 d. gruod. Sakoma, kad dabar Anglija turi suvirš 4 milijonus naujų rekrutų. Suprantamai nevisi šie rekrutai bus tinkami stoti kariumenėn, betgi išėjus tuos, kurie nėra atskančiai sveiki arba yra reikalingi dirbti namie, visgi liks bent 3 milijonai naujų kareivių. Priskaičius juos prie 3 milijonus kuriuos Anglija jau dabar turi, jos kariumenė skaitliuos apie 6,000,000.

ŽMOGĖDŽIAI DALYVAUJA DABARTINĖJE KAREJE.

Visoki biaurų žiaurumai buvo pranešti apie dabartinę karę, bet už vis baisiausias yra pranešimas kad tarp kareivių dalyvaujančių šioj karėje, randasi ir žmogėdžių. Europoje dar kareiviai užsiganėdina tik užmušti vieni kitus bet Afrikoje, ant rubežiaus Belgijos kolonijos Congo ir Vokietijos Vakarinės Afrikos, juodi kareiviai kurie kovoja, tik delto kad jų balti ponai jiems liepia, eđa vieni kitus. Pirmą žinią apie šį baisų dalyką pranešė Dr. L. Y. C. Flament, buvęs belgų karmenės chirurgas Afrikoje. Jis neseniai atvyko į Ameriką, pasilsėti ir bandyti pamiršti visus baises atsitikimus kuriuos jam teko matyti.

Dr. Flament sako, kad kareiviai abiejų pusių, belgų ir vokiečių, taip pat elgiasi. Jis matė savo akimi, kaip nēgrai kepė ir eđa priešus, kurie jiem papuolė į rankas. Balti oficieriai nedrysta to uždrausti, nes juodieji sukiltų prieš juos.

Šveicarijoj, gyventojai ant Alpu kalnų ir kloniuose tiki, kad vidurnaktyje tarp kučios ir Kalėdų, gyvuliai gali kalbėti, bet kad tai yra didelis griekas bandyti išgirsti ką jie sako.

Kalėdų Dėdukas.

"Mama," tarė Valiutė, nekuriot mergaitės sako, kad Kalėdų Dėdukas, tai yra paprastas žmogus, apsitaisęs raudonom drapanom ir prisilipęs barzdą, o dovanas ką gaunam ant Kalėdų tai mama pati nuperka. Pasakyk man, mama, ar tas teisybė ar ne?"

Ant taip stačiai užduot klausymo, mama nežinojo ką atsakyti. Nenorėdama meluot mergaitė buvo jau besakius kad tai teisybė, bet pažiūrėjus į šviesias akis Valiutės, su tokiu užsitikėjimu žiurinėjas į ją, susilaukė ir nepasakė. Vietoj teisybės mėgino diplomatiskai išsipainioti iš sunkaus padėjimo, duodama vietą atsakymo klausimui: —

"O kaip tu manai, Valiute?"

Valiutei turbūt maišėsi galvoj nes atsakė:—

"Nežinau. Mokintoja mokykloje sakė, jeigu per visą metų buvome geri, tai Kalėdų Dėdukas atneš mums gražias dovanas, tik reikia laišką jį parašyti. O papa sakė, kad nupirks man raudonas drapanas ir barzdą priišk, tai aš galėsiu but toks pat Kalėdų Dėdukas. O kaip tu mislini apie tai, mama?"

Kaip du toki autoritetai kaip tėvas ir mokintoja padavė stačiai priešingas nuomones apie Kalėdų Dėduką, tai motinai dar atsiėjo labiau galvą laužyt, kad atsakyt mergaitėi taip, kaip sako priežodis "kad but ir vilkas sotus ir avis čielia."

Kodėl gi motina nepasakė mergaitėi teisybės, juk tas butų lengviausia ir geriausia?.. Užtai, kad nenorėjo vienu savo žodžiu sugriauti mažos mergaitės tikėjimą į gerą ir stebuklingą Kalėdų Dėduką ir atimti viltį gauti dovanų už gerą pasivėdimą. Delto atidėjo tą klausimą iki kitų Kalėdų, kada mergaitė bus didesnė ir gal pati jau dasiprotės teisybę.

Kalėdų Dėdukas, tai pirmutinis melas tėvų savo mažiems kūdikiam. Tą melą dargi palaiko mokintojos nes pasakoja mokykloje vaikam apie stebuklingą Kalėdų Dėduką kuris toks geras ir duosnus pasirodo geriam vaikam. Del patvirtinimo to melo, vaikai prieš Kalėdas pamato ant gatvių prieš didelių krautuvių duris, tą Dėduką su skrynute del laišku o taipgi krautuvis kur parduoda visus žaisla-daikčius, Dėdukas vaikština klausinėdamas vaikų ką jie norėtų gauti.

Daug yra ant svieto smulkaus, nekenksmingo melo, kurio sunku prasilenkti neužgavus savo artimo jaunsmų, bet melas vaikams apie Kalėdų Dėduką nors ir neblėdingas bet-gi rodos bereikalingas. Juk vaikus galima apdovanoti ant Kalėdų ir be pagalbos to išmislinto Dėduko, j kuri tiki tikrai labai maži vaikai. Už kelių metų, paauge, jau pradeda abejoti ir galutinai susivinstuoja tikėję į žingeidų

Kalėdų Dėduką, o tada tėvam patiem atsieina prisipažinti vaikam kad juos apvil-dinėjo per keletą metų. Žinoma tas daroma švelniausiam pavidale bet visgi melas lieka melu... Rodos lyg ir gėda butų dideliem ir žinantiem apvil-dinėti mažus ir tikinėjus.

Bet nuo seniai išgyvenę papročiai sunku yra atmesti, nes kaip jie nebutų kvaili ir bereikalingi, žmonės visgi juos palaiko.

Ona Sakalienė.

Apie Moteris.

Pennsylvanija turi beveik 7000 moterų ukininkų.

Virš 10,000 moterų dabar dirba amunicijos dirbtuvėse Anglijoje.

Bulgarijos moteris dirba beveik visus darbus ką ir vyrai dirba.

Dabar nemažiau kaip 25,000 moterų dirba ant Francios gelžkelių.

Motocikletkos, kurios sveria mažiau negu 100 svarų tapo išrasta Anglijoje del moterų.

Dviejose Cleveland liejyklose, apie 300 moterų dirba prie mašinų kartu su vyrais-mechanikais.

Chinietė, p-lė Fung Hin Liu, kuri apie metai atgal pabaigė mokslą viename Suvienytų Valstijų universitete, dabar tapo paskirta per-dėtinė Chinijos moterų kolegijos.

Anglijos karalienė Marija yra labai gera namų dažiurėtoja. Ji žino iki mažiausiam dalykui, kiek reikia išleisti pinigų ant naminių palociaus reikalų, ir jeigu daugiau išleidžiama negu reikia sulgy jo nuomonės ji pabara viršiausius tar-nus.

Anglijoje randasi virš 2-300 moterų policistų.

P-lė Alice Mc Coy, 13 m amžiaus, gavo viršiausį medalį valstijoje Louisiana užtai kad ji užaugino geriausias kiales.

Rusijos ambasadoriaus į Angliją žmona. Baronienė Benkendorff, (kuri buvo amerikietė prieš apsigėdimą) mokinas buti aviatorius.

Poni Lydia Botkin, iš Urbana, Ill., yra 101 metų senumo, bet turi tokia gerą atmintį, kad ji gali teisingai papasakoti apie atsitikimus 97 metai atgal.

New Yorko valstijos anti-sufragistės praleido 30,000 dol. kad prikaltinti balsuotojus balsuoti prieš suteikimą moterims pilnų tiesų.

P-lė May Traill, nors ji turi tik 20 metų, yra gabus elektrikos inžinierius. Neseniai ji buvo padaryta direktorium visos elektrikos dirbtuvės, priklausančios prie Studley Kolegijos Airijoje.

MOTERŲ SKYRIUS.

185688 Copyright by Underwood & Underwood.

Vėliausias paveikslas carienės ir dviejų jos dukterų. Šale jos stovi Didkunigaikščiūtė Olga, o užpakalyje stovi Tatiana. Jos visos pasidėjo savo brangius rubus ir apsirėdė drabužiais mielaširdingų seserų, prižiūro kareivius sužeistus ant karės lauko. Didkunigaikščiūtės Tatianos vardu ir rupesčiu tapo atidarytas Biuras Petrograde dėlei pašelpimo karės pabėgėlių.

Daugiau negu 4,000 moterų dirba gyvulių skerdyklose gyvulių Suvienytose Valstijose.

Moteris direktorės mokykloje istaigu.

Suvienytose Valstijose daug moterų turi gana augštas pozicijas mokslo istaigose (mokyklose ir knygynuose).

Moteris yra prezidentai 24 kolegijų. 508 moteris yra superintendantai mokyklų viso pavieto. Viena valstija, Montana, turi moteris superintendentes del visų savo pavietų. Valstija Wyoming turi tik du vyrų pavieto mokyklų superintendentes.

Mergaitė, kuri užmušė penkis vokiečius.

Francija suteikė karės kryžių p-lėi Emilijai Moreau, 17 m. amžiaus užtai, kad ji labai atsizymėjo laike anglų paėmimo kaimo Loos, šiaurinėje Francijoje.

Vokiečiai užėmė Loos spalio mėn. 1914 m. ir buvo ten per arti metus. Per tą laiką, Emilijanos senas tėvas numirė iš gailės ties ir stokos gero prižiūrėjimo. Kaimelyje nebuvo daildės, nė medžio padaryti jam grabą, delto mergaitė su savo 10 metų amžiaus broliuku nuėję į vokiečių linijas susi-

ješkojo medžio ir padirbus grabą, palaidojo savo tėvą.

Rugsėjo 1915 pasklido gandas buk anglai ateis atimti kaimelį nuo vokiečių. Už kelių dienų pasigirdo kanuolių griaudėjimas ir netrukus bausis mušis tebėjo apie Loos. Mergaitė su motina ir broliuku tėjimę visą mušį iš palėpės jų namų. Jie girdėjo šaukimus sužeistų ir ant galo šauksmus pergales anglų, j kurių rankas kaimas buvo patekęs. Tada Emilijana išėjo į lauką ir per istisą dieną ir naktį nešė pagelbą sužeistoms, duodami jiems vandens ir aprašiodama jų žaizdas. Savo name ji ilikusie superintendantai yra moteris. Kentucky Valstija turi 26 moteris pavietų superintendentes. Iš 1,300 viešų ir draugijų knygynų, moteris dirguoja 1,075.

Moteris diplomatas.

Sir Edward Grey, Anglijos Užsienio Dalykų ministeris, neseniai paskyrė p-lė Pressley Smith, plačiai pagarsėjusią sufragietę, kaip pagelbininką sekretorių, Anglijos ambasados Norvegijoje.

Plė Smith yra pirmutinė moteris gauti tokia vieta. Linkėtina, kad pirm negu ji prasišalins nuo diplomacijos darbo, ji taptų ambasadorium.

Atsizymėjusi kunigaikštaitė.

Labiausiai atsizymėjusi šioj karėje Europos karališkų šeimynų narė yra Didkunigaikštaitė Izabelė Marija, dukte Didkunigaikščio Friedricho, Austrijos viršiausio karvedžio. 1912 m. Izabelės Marijos tėvas ir imperatorius Pranas Juozas, privertė ją apsivesti su jos giminaičiu, Bavarijos Princu Jurgiu. Ji labai nenorėjo apsivesti ir

Našlaitės Meldimas.

Argi mano kaltė,
Kad aš nemokyta, —
Kaimietė mergaitė,

Vargelį kentėjus,
Vargę užaugyta
Vargdienė našlaitė?

Visi buvo valioj
Kas tiktai norėjo,
Mane išnaudoti.

Niekas savo širdij
Meilės neturėjo
Nuo audrų priglobti.

Niekas knygos-rašto
Manes nemokino —
Kaip šviesą matyti.

Nebuvo mūs kaime
Nė vieno kaimyno
Kurs moka skaityti!.

Vai tad nesibaurėkit
Tamsiaja kaimiete,
Nei niekam sakykit,

Bet jeigu jus esat
Šiandien apsišviete,—
Mane pamokykit!.

Merlynės Vaidyla.

ant paskirtos dienos dėl vestuvių, ji uždegė savo kambarį, kad sudėginti savo šliubinius rubus. Ugnis padarė gana daug blėdies, ir jos drapanos sudėgė, bet ji turėjo apsivesti su Princu Jurgiu. Metai po tam, popiežius panaikino tą moterystės ryšį, ir Izabelė Marija vėl buvo liucsa.

Izabelė Marija visuomet labai mylėjo mokyti ir mėgo buti su paprastais žmonėm, labai neapkęsdama karališkų ceremonijų. Kartą atgavus savo liuosybę, ji pranešė, kad ji ketino išvygti likusį savo gyvenimą kaip jai geriausiai patiko. Ji stojo į Vienos ligonbutį, kad išmokti kaip buti ligonių dažiurėtoja. Ji dručiai mokinosi, kartais praleisdama istisas naktis prie knygų; ji pagelbėjo prie sunkiausių ir nemaloniausių operacijų ir tankiai padėdavo net ligonbučio grindis plauti. Į trumpą laiką ji gavo pirmos klesos ligonių dažiurėtojos diplomą. Karei prasidėjus, imperatorius ją leido dirguoti ligonbutį netoli karės fronto. Čionai ji padarė neapsakomai daug gero ir tapo žinoma "sesuo Irmgarda."

Šiame ligonbutyje, ji susipažino su jaunu Vienos gydytoju, profesorium Paul Albrecht, kuris tarnavo kaip kariumenės chirurgo. Jiedu išsimylėjo, ir nors ji yra kunigaikštaitė, o jis paprastų žmonių sunus, ji nutarė su juom apsivesti. Kad tai daryti, ji turi išsižadėti visų savo titulu. Bet tas ją visai nepabaugina.

Kunigaikštaitė Izabelė Marija yra 27 m. amžiaus.

Naminiai Dalykai.

Obuolių marmaliadas.

Supiaustyk obuolius į kepurias dalis, sudėk į paliovotą puodą ir užpilk užtektinai vandens kad obuolius apsemtų. Uždengk ir viryk iki bus minkšti. Tada sugrask su įrankiu kąbulves grudi.

Tada perkošk per labai

retą koštuvą. Ant kiekvieno svoro iškoštų obuolių, pridėk svarą cukraus. Uždėk ant pečiaus ir virik per kokį pusvalandį arba iki bus gana tiršta. Pamašyk laiks nuo laiko, kad neprisviltų.

Turėk gatava stiklų kaip del uogu kisieliaus (jelly). (padėtu į puodą šalto vandens ir užvirytų. Tada išimtu ir padėtu ant audeklo išgręsto iš karšto vandens). Įpilk marmaliadą į stiklus ir padėk į šalį, kad atšaltų, tada uždėk po ritinuką plono popiero (tissue paper) — įvilgyto į brandę. Tada uždengk stiklą stora popieru kaip jai geriausiai patiko. Ji stojo į Vienos ligonbutį, kad išmokti kaip buti ligonių dažiurėtoja. Ji dručiai mokinosi, kartais praleisdama istisas naktis prie knygų; ji pagelbėjo prie sunkiausių ir nemaloniausių operacijų ir tankiai padėdavo net ligonbučio grindis plauti. Į trumpą laiką ji gavo pirmos klesos ligonių dažiurėtojos diplomą. Karei prasidėjus, imperatorius ją leido dirguoti ligonbutį netoli karės fronto. Čionai ji padarė neapsakomai daug gero ir tapo žinoma "sesuo Irmgarda."

Oranžių marmaliadas.

Pusę tuzino didelių oranžių ir tris citrinas. Nupiauk odą oranžių kaip galint plonai; sudėk odas į šaltą vandenį (jos turi buti visai apsemtos). Nulupk kiek galint baltos odos oranžių ir nunesk ją šalin. Supiaustyk oranžius į ritinukus ir išmesk sėklas. Pavožyk oranžius ir ant kiekvieno svoro (dviejų didelių puodų) pridėk tris puskvortes šalto vandens (6 puodkus). Padėk ant užpakalio pečiaus (paliovotame puode, dručiai uždengtam) ir leisk stovėti 24 valandas. Odos oranžių turi tiek pat laiko stovėti, bet reikia permaintyti vandenį ant odų apie 4 ar 5 syk. Tada nuprastų žmonių sunus, ji nutarė su juom apsivesti. Kad tai daryti, ji turi išsižadėti visų savo titulu. Bet tas ją visai nepabaugina.

Kunigaikštaitė Izabelė Marija yra 27 m. amžiaus.

Anglija nupirko didelę salą Newfoundland, j rytus Kanados pajurės, už 50 dol.